

καὶ τῆς καρδίας ἡ ἀνακούσιταις καὶ ἡ μόρφωσίς.

Πᾶσα ἡ παρασκευαζομένη ἐν τῷ ἔργοστασίῳ ἐργασία πωλεῖται ἐπὶ ἀποκλειστικῷ λογαριασμῷ τοῦ καταστήματος αἱ ἐργάτιδες ἀμείβονται λογικῶς, πληρωνόμεναι, εἴτε κατὶ ἀποκοπὴν ἢντα ἕκαστον αὐτοτελὲς τεμάχιον, εἴτε κατὰ πῆχυν προκειμένων πουκιλμάτων, τριχάτων, ἡ ταπήσων καὶ ὅπως καταστῶσιν ἔτι πλέον δεξιώτεραι εἰς τὴν χάραξιν καὶ συναρμολογίαν τῶν σχημάτων ὑπεβλήθησαν προθύμως εἰς τὴν ἐκμάθησιν, τῶν στοιχείων τῆς ἴχνογραφίας. Ήν εὐστόχως λίαν εἰσήγαγεν εἰς τὸ κατάστημα ἡ διοικοῦσσα τῶν κυριῶν ἐπιτροπῆ. Ἡ ἀδιάλειπτος ἀπὸ πρωτίας μέχρις ἐσπέρας ἐργασία καὶ πάραμονή ἐν τῷ καταστήματι δικόπτεται μόνον περὶ τὴν μεσημέριαν, ὅτε αἱ ἐργάτιδες, σχολάζουσαι ἀπὸ τῶν ἐργοχείρων, τρέπονται εἰς τὴν περίκλειστον αὐλὴν ἵνα γευθῶσι τοῦ λιτοῦ προγεύματος, ὅπερ ἀπὸ πρωιάς ἔκάστη ἐκόμισε μεθ' ἔστης· τοῦτο ἀναμιμήσκει βεβαίως εἰς πολλοὺς τῶν ἀναγγωστῶν, καὶ ἵστως τῶν ἀναγγωστριῶν, χρόνους παιδικοὺς καὶ γαληναίους, ὅτε καὶ ἡμεῖς ἐπράττομεν ταῦτα ἀπερχόμενοι τοῦ οίκου πάσχοντες μὲν τὸ κατ' ἄρχας, συγειθίζοντες ὅμως βραδύτερον εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν Ἑρνητελαρ τοῦ σχολείου· αἱ ἐργάτιδες ἀφίενται κατὰ τὴν βραχεῖαν μετακεσμηρίνην ὥραν εἰς ὅλας τὰς ἀλώδιες τῆς παιδικῆς ἡλικίας διαχύσεις, ὁ δὲ ἡχος τῶν εὐθύμων γελῶτων παράσσει πρὸς στιγμὴν τὴν βαθεῖαν τοῦ ἔργοστασίου ἡσυχίαν, ἐπιχειρομένην ὅμως μετὰ μικρόν, ὅτε ὁ κώδων τῆς ἐργασίας σημαίνων περατῶν θόρυβον τοῦ παιδικοῦ γέλωτος, ἀντικαθίστων αὐτὸν διὰ τοῦ μονοτόνου ἡχού τοῦ ἴστου καὶ ἔστιν ὅτε τῆς ραπτικῆς μηχανῆς.

Τοιοῦτον εἶναι, ἐν συνόψει, τὸ ἔργαστήριον τῶν ἀπέριων γυναικῶν, τῇ ἀρχεbusiūd τοῦ συλλόγου τῶν κυριῶν πρὸς τὴν γυναικείαν παίδευσιν συσταθέν. Ἐπινόημα καθ' ὅλα ἀντάξιον τοῦ εὐγενοῦς καὶ φιλοτιμοτάτου πνεύματος τῆς γυναικός, ἐκραταιώθη εὐτυχῶς παρ' ἡμῖν διαγένεσαν ἐντίμοις καὶ προχείρους πόρους εἰς ὑπερτραποσίας γυναικας καὶ κόρας φοιτώσας ἡμερησίως ἔκει, καὶ τίς οἵδε πότες ἄλλας ἀφανῶς ἐργαζομένας μέτο τὸν ἀπαραβίαστον τῆς ἐχεμυσίας πέπλον. Ἡ κοινωνία ἥτις ὀφείλει νὰ ἐνδιαφέροται καὶ διὰ τὰ ἔσχατα τῶν μελῶν της, καθήκον ἔχει νὰ συντρέξῃ τὸ θόρυβον τοῦτο, τὴν ὑποχρέωσιν δὲ ταύτην ἀριστα πληροῖ τιμῶσα διὰ τῆς ἐπισκέψεως καὶ προτιμήσεώς της τὰ ἄριστα, ἐκλεκτά, καὶ εὖων προτίντοντα τοῦ ἔργοστασίου. Βίς τοῦτο πολμῶμεν νὰ συνηγορήσωμεν θερμῶς καὶ πεποιθότως.

Ἐν τῇ σειρᾷ τῆς ἀφηγήσεως ἐξήρθη ἰδιαίτερως καὶ μετὰ σκοτίμου ἐπιμονῆς καὶ ἐπαναλήψεως τὸ μέγα εὐεργέτημα τῆς παροχῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην νὰ ἐργασθῶσιν ἄγει τοῦ ἐλαχίστου τραυματισμοῦ τῆς φιλοτιμίας ἡ τῆς ἀξιοπρεπείας, δύο ἰδιοτήτων ἀκμαιοτάτων συγκίνω-

εῖς τὰ στήθη ἔκεινων, οἵτινες, φύσει εὐγενεῖς, συμπίπτει νὰ ὅσι πένητες, ἐνῷ εἶνε Κροῖσος κατὰ τὴν λεπτότητα τοῦ αἰσθήματος καὶ τὴν ἀνέξαρτησίαν τῆς ψυχῆς. Κλείοντες τὰ πρόσχειρα ταῦτα σημειώματά ἐφ' ἐνὸς τῶν λυσιτελεστάτων τῆς ἡμετέρας πόλεως καταστημάτων ἃς σταματήσωμεν τὸ θετατον καὶ πάλιν ἐπὶ τούτου. Τὸ ὑλιστικὸν ρεῦμα πρὸς ὅ φέρεται ἀκαταμαχήτως ἡ κοινωνία προαγγέλλει ὅτι δείνοι περίσπασμοὶ ἀναμένονται τὰς φύσεις ἔκεινας, αἵτινες ἐγενήθησαν προνομούσιοι... ἀλλ' οὐχὶ ἐν τῇ ὑλῃ. Οὔτε μεμψιμοιρούμενον οὔτε σχολιάζομεν ἀπλῶς χρονογραφούμενον. Αἱ γυνάκιες ἔτεμον ἥδη τὴν δόδιον ἐν ἡ συνηγήθησαν συμβίαστικῶς δύο ἴδιότητες χωρίσασται ἀνέκαθεν ἐν διαιμέτρους· ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ φιλοτιμία. Τὸ ἔργοστάσιον τῶν ἀπόρων γυναικῶν πρόκειται ὑπόδειγμα λαμπρᾶς ἀφετηρίας, λίαν δὲ ἀσθενῆ ἔννοιαν τοῦ καθήκοντος θὰ εἴχομεν, ἐάν, ὡς ἀπλὰ μέλη τῆς κοινωνίας, δὲν ἐτιμῶμεν εὐσεβάστως καὶ εὐγνωμόνως τὴν μηδημὴν τῶν ἐκλειψάστων ἐκ τοῦ κόσμου κυριῶν αἵτινες ἀπετέλεσαν τὸν πυρήνα τοῦ γυναικείου συλλόγου, καὶ ὅν μη εὐλαβῶς ἐτολμῶμεν γὰρ ἐνθαρρύνωμεν τὰς ἥδη κοπιώσας ἐν αὐταπαρηγήσει καὶ θυσίᾳ πρὸς κραταίωσιν καὶ ἐπέκτασιν ἔργου ὑψηστῆς καὶ μεμαρτυρημένης χρησιμότητος.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΑΝΗΣ.

Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ

[Μυθιστορία τῆς Κυρίας Henry Greville,

τοπική τοῦ Μετάφραστος Π. Ι. Φέρμπου]

Συνέχεια· Ήδε προηγούμ. φύλλον.

ΙΣΤ'

Μετὰ μεσημέριαν τῆς ἡμέρας ταύτης, καθ' ἥν ἡ κυρία Ερμήνη μετ' ἀνελπίστου ὅλως προθυμίας ἐμψεῦτο τὰ μητρικὰ καθήκοντα καὶ τὰς μητρικὰς μερίμνας, ἡ κυρία Ζαλίνη προσκλήθεῖσα κατεσπευσμένως ἥλθε ἄνω κάτω καὶ τεταργμένη. Τὸ πρᾶγμά τη ἐφαίνετο τοσοῦτον ἀπίθανον, ὥστε κατ' ἄρχας δὲν ηθελε νὰ το πιστεύσῃ. Αἱ κυρία Φεβροῦ μήτηρ καὶ κόρη πολὺν χρόνον ἐνεθυμοῦντο τί ταις εἴπεν ἡ ἀξιόλογος ἔκεινη γυνὴ ἐν τῇ πρώτῃ στιγμῇ τῆς ἀγανακτήσεως της. «Ησαν δὲ οἱ λόγοι της ἔκεινοι τοσοῦτον μᾶλλον πικροί, καθ' ὅσον ἡσαν ἀλήθειαι καυστικώταται.

— Τέλος πάντων, ταῖς εἴπε τελευτῶσα, κανεὶς δὲν βιάζει τὸν ἄλλον νὰ συμμαζεύῃ τὰ ἔντα παιδιά· μά, ἀφ' οὐ τὸ κάμει, εἰς τὸ ὑποχρεωμένος καὶ νά τους δίνει καλὴν ἀνατροφὴν καὶ νά τα καλόχρι σὰν νὰ ἡταν ὅμικά του, εἰ δὲ μὴ ἡς μὴν ἀνακτεύεται. Νά, ἔκει εἶναι ἡ Κυβέρνησις καὶ φροντίζει γὰρ τὰ δρφανά νὰ περνοῦν, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, ὅχι χειρότερα ἀπ' ὅτι τὴν εἰχετο αἱ δύο στις, κυρίες μου, τὴ Μαρκέλλα.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἔζηλθε, καταλιποῦσα τὸ μὲν Λουίζαν κατακλυζομένην ὑπὸ δακρύων, τὴν δὲ μητέρα τῆς σφόδρα τεταραγμένην καὶ ἐμβρόντητον.

— Η δὲ Μαρκέλλα εἶναι πλωμένη ἐν τῇ μεγάλῃ κλίνῃ τῆς κυρίας Ερμίνης, πάρολήρει ἡσύχως, ἀνευ ἀγαφώνήσεων, ἀνευ χειρονομιῶν ὑπερβολικῶν. Ἐστηριγμένη ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων, τοὺς ὄφθαλμούς ἔχουσα λάμποντας καὶ τὰς παρειάς ἐρυθρὰς ζωηράς, ἐδίηγετο εἰς ὅντα φαντασιώδη καὶ ἀνύπαρκτα, πάντα τὰ δεινὰ τοῦ δλιγοεστοῦ βίου της. Ἡ ἐν τῷ λεωφορείῳ σκηνή, ἥτις δὲν ἐφαίνετο ἐμποιήσασα τότε ἵσχυράν ἐντύπωσιν, ἐπανήρχετο ἀδειαλείπτως ἐν τοῖς λόγοις οὓς ἐλεγει μετὰ καθαρᾶς φωνῆς γλυκιές καὶ μελωδικής, ἐκ διαλειμμάτων κατακλυζομένης ὑπὸ τῶν δακρύων. Ικέτευε τὸν νεωκόρον νά την ἀφήσῃ νά μείνη δλίγον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅπου ἦτο τάσον εὐκορφα! Ἡ καταγίς καὶ ἡ ὑγκ μετὰ τῆς πυκνῆς βροχῆς, ἥτις ἐπιπτει κατὰ τῆς γυμνῆς κεφαλῆς της ὡς χάλαζα μικρῶν χαλικίων, ἥτο ὡσαύτως ἀρρομή ζωηροτάτης ταραχῆς. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν πολλῶν μεριμνῶν τῆς ἐφαίνετο λησμονῆσα τὴν κυρίαν Φαβροῦ καὶ τὴν φοβερὰν Λουίζαν.

— Μὲ γνωρίζεις; εἴπεν ἡ κυρία Ζαλίνη, πλησίουσα πρὸς τὴν κλίνην καὶ τοὺς ὄφθαλμούς ἔχουσα μεστοὺς δακρύων.

— Η Μαρκέλλα παρατηρήσασα αὐτήν, ἐφάνη διαλογιζομένη ἵνα ἐνθυμηθῇ τὸν ἥχον τῆς φωνῆς της, ἐπειτα δὲ ἐξηκολούθησε τὴν ὄμιλίαν της, ὡς ἐὰν μὴ ἦτο παροῦσα ἢ πλύντρια.

— "Οταν συλλογοῦμαι, εἴπεν ἀπομάσσουσα τὰ δάκρυά της, ὅτι ἐγὼ πού την ἔφερα εἰμαι ἢ αἰτία! 'Σ τὴν ζωήμου, κυρία Ερμίνη, δὲν εἰξέρω ἀν ἔκαμα καλά!

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη πεποιθότως ἡ κυρία. "Ο τι καὶ ἀν συμβῆ, ὅ μὴ γένοιτο, πού δέν το πιστεύω, νά μὴ συλλογίζεσαι τίποτε! "Ο τι δῆποτε καὶ ἀν συμβῆ, τὸ παιδάκι θὰ ἔχῃ δλας του τὰς περιποιήσεις, καὶ τὰ γάδια... καὶ ἐγώ, αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου ζωγονούμενην, διότι τὸ ἐπῆρα καὶ φροντίζω δὲν ἀντό. Μὲ φαίνεται ὅτι ἐξαγάνιωσα, δὲν εἰξέρω διατί...

— Η γηραιά κόρη ἐστέναξε, διοτι ἄλλοτε εἶχεν δύειροπολήση ἐκυτήν σύζυγον καὶ μητέρα.

— Κυρία, θὰ πάθετε, ἀν βαστήξῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ὑπετονθόρησεν ἡ Τριανταφυλλιά ἐλθοῦσα νά ἴδῃ τὴν μικράν ἀσθενή. Δὲ θέλω γά μου ἀρωτηστήσετε...

— Καὶ ἀν ἐγώ θέλω: ὑπέλαθεν ἀποτόμως ἡ κυρία Ερμίνη.

— Νά με συμπαθάτε, κυρία μου, καὶ αὐτὸ δὲν εἶνε δική σας δουλειά!

— Πῶς; δὲν εἶνε δική μου δουλειά; Είσαι μὲ τὸ γοῦ σου; Τριανταφυλλιά!

— Είμαι καὶ πάρα εἰμαι, κυρία. "Αν ἀρρωστήστε, ἐπειδὴ ἐγώ θά σας περιποιοῦμαι, κα-

θὼς θάχω μάλιστα καὶ τὴ μικρή, ποῦ νά πρωτόταν τὰ χέρια μου; . . .

— "Η Τριανταφυλλιά ἐλάλει τραχέως μὲν ἀλλὰ καὶ μετὰ σεβασμοῦ. "Η κυρία Ερμίνη δὲν ἡδυνθῆθη νά καταστεῖῃ τὸν γέλωτα.

— Κουτόγρηχ! εἶπε μετ' ἀγάπης, τριάντα πέντε ἔτη εἶσαι μαζί μου καὶ ἀκόμη δὲν ἐσυγκίνεσται τὰ φυσικά μου; Τί θέλεις λοιπόν; λέγε νά ἰδουμε.

— Θέλω νά την πάμε τὴ μικρή 'ς τὴν κόμηρη ποὺ ἔχουμε γιὰ τοὺς μουσταφίρδες, νά την προσέχω ἐγώ, καὶ σεῖς νά πάτε 'ς τὸ κρεββατάκι της ποὺ εἶναι κρίμα νά το «κάνωμε λούτσα» μὲ τὸν πάρο. Θέ μου συγχώρεσέ μους, τί κακό πάλι μ' αὐτοὺς τοὺς ιατρούς! πάνε καὶ σου βρίσκουν κάτι πράγματα, σὰν νά το κάνουν ἐπιτηδεῖς γιὰ νά πειράζουν τὸν κόσμο!

— "Οχι κάμινη τῶν μουσταφίρδων, εἶπεν ἡ κυρία Ερμίνη ἐπιτακτικῶς. Τὸ πολὺ πολὺ εἰμποροῦμεν νά βράχλωμεν αὐτὸ τὸ μικρὸ κομὸ καὶ νά στήσωμεν ἔνα σιδερένιο κρεββατάκι ἐδῶ κοντὰ 'ς τὸ δικό μου, ἀν θέλης..."

— Τὸ καμό! ποιός τὸ λέει; Καὶ ποῦ θὰ βάλετε τὰ πράγματά σας; Τώρα καὶ τριανταπέντε χρόνια βάζετε 'ς αὐτὸ τὴν τραχήλιές σας τὰ μαντήλια σας 'ς τὰ ίδια συρτάρια...

— Τριανταφυλλιά, μ' ἐσκότισες! ὑπέλαθεν ἡ κυρία Ερμίνη μετ' ἀσυγήθους σοθαρότητος καὶ ἁξιοπρεπείας. Βάζω ἀλλοῦ τὴς τραχηλίες καὶ τὰ μαντήλια μου. "Ελα κάμε γλήγορα στήσε τὸ κρεββατάκι, εἰ δὲ μὴ πηγαίνω καὶ κοιμοῦμαι ἐγώ 'ς τὴ μεγάλη πολιθόνα!

— Η Τριανταφυλλιά ἐξηλθε μουριουρίζουσα. Μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἡ μικρὰ κλίνη δικεντισθείσα παρά τινος γειτονικῆς οἰκίας, ἐστρωμένη διὰ λευκοῦ σινδονίου εὐωδιάζοντος, περιέλαβε τὴν κορασίδα ἥτις οὐδέλως ἐφάνη ὅτι παρετήρησε τὴν μεταβολὴν ταύτην.

— Καὶ τώρα, εἴπεν ἡ Τριανταφυλλιά ἥτις ἐκινεῖτο σιωπηλὴ ἔχουσα ἥθος μετέχον μεμψιμοιοίας ἄμα καὶ σέβισμοῦ, τοιαύτη δὲν ἥτο ἡ συνήθης αὐτῆς κατάστασις, τώρα, κυρία, πᾶ νά εῦρω καρμίαν νοσοκόμου...

— "Οχι! εἴπεν ἡ κυρία Ερμίνη.

— Ο ιατρός το εἶπε...

— Τὸ γράφει ἡ δόηγία τοῦ ιατροῦ;

— Δὲν εἰξέρω ἀν το γράφη, ἀπεκρίθη εὐσταθῶς ἡ Τριανταφυλλιά, ἀλλὰ ὁ ιατρός εἴπεν ὅτι χρειάζεται ἔνας...

— Εγώ, εἴπεν ἡ κυρία Ζαλίνη προσφερομένη μετ' ἄκρας προθυμίας, οὐδέλως λογιζομένη ὅτι ἐκινδύνευε νά ἀπολέσῃ τοὺς πελάτας της.

— "Αλλ' ἡ κυρία Ερμίνη ἀπέβλεψε πρὸς αὐτήν μετὰ λοξοῦ βλέμματος.

— Σύ; Καὶ διατί σύ; αὐτὸ δὲν εἶνε δική μου δουλειά. Θεέ μου! τί γελοῖοι ἄγνωστοι Εἰς τὸ νοσοκομεῖον σοῦ λέγεις δένας, μίαν νοσοκόμου

ό ἄλλος, καὶ τώρα ἄλλη πάλιν; ἔγω! Θά την νοσηλεύσῃς σύ, ἀμ' ἔγω τί θὰ κάμω καὶ αὐτό τὸ διάστημα; Εἰς ποιόν την ἔστειλεν ὁ Θεός, ὃς ἐμὲ ἡ εἰς κανένα ἄλλον; Δὲν βλέπετε ὅτι ὁ Θεός την ἔστειλεν εἰς ἐμὲ ἐπίτηδες διὰ νὰ μὴ ἀποδεῖξῃ ὅτι εἶμαι γραῖς φίλαυτος καὶ ιδιότροπος; "Οταν συλλογίζωμαι ὅτι ὑπάρχουν παιδάκια τὰ οποῖα ὑποφέρουν, ὅτι τὰ δέρνει ἡ βροχή καὶ ἡ καταγίς, καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φάγουν, καὶ ἡ καρδούλα των εἰναι πικραμένη, παιδάκια ποὺ δὲν ἔχουν μητέρα, ἡ τὰ ἔδειρεν ἡ μητέρα των . . . καὶ ἔγω ζῶ ἐδῶ ἥσυχη μὲν αὐτὴν ἐδῶ τὴν γρυνιάρα τὴν Τριανταφυλλιά, μὲ πουλιά, μὲ σκύλους, μὲ γάτες, λέγω μὲ τὸν έαυτό μου; ἄρα γε δέν μου ἐπρεπε νὰ πάθω καρμιά μεγάλη συμφορά, νὰ χάσω τὰ πλούσιτα μου καὶ ὅλα τὰ καλά, τὰ οποῖα δὲν εἴζευρα νὰ μεταχειρισθῶ καλλίτερα!"

— Καὶ λίγα σας φάγουνται τὰ καλὰ ποὺ κάνετε; ἐμούρμούριζεν ἡ Τριανταφυλλιά ἔχουσα ἀνηρτημένον ἀπὸ τῆς ζώνης της τὸ ἄκρον τῆς ποδιᾶς της, δεικνύουσα ὅτι ἐμέllle νὰ μεταβῇ εἰς τὸ μαγειρεῖον ἵνα φροντίσῃ περὶ τοῦ γεύματος. Δὲν είστε συνδρομητὴς γιὰ ἔκατὸ φράγκα 'ς τὴν Ἐλεημονὰ Εταιρεία, καὶ ἄλλα ἔκατὸ 'ς τὴν ἐνορία μας; Δέ μου λέτε ἔέρετε καὶ ἄλλους πολλοὺς νὰ κάγουν τὸ ἴδιο; Καὶ μάλιστα ποὺ δὲν είστε καὶ ἀπὸ τῆς πλουσιώτερες . . .

— Θὰ φύγης ἀπ' ἐδῶ; εἴπεν ἡ κυρία Ἐρμίνη, μετὰ νεύματος ἀξιοπρεπεστάτου, καὶ τοι οἱ λόγοι τῆς ὑπεδόλουν δειγήνη ἀπειλήν.

Καὶ ἡ μὲν Τριανταφυλλιά ἔξηφανίσθη μουρμούριζουσα, ἡ δὲ κυρία Ἐρμίνη ἔκυψεν ἐπὶ τῆς Μαρκέλλας ἥτις ἐκοιμάτο.

— Μικρέ μου ἄγγελε τῆς θείας Προνοίας, εἴπε ταπεινὴ τῇ φωνῇ, θά σε σώσωμεν, εἰ δὲ μὴ θὰ εἶμαι πολὺ δυστυχής.

IZ'

"Η νόσος ὑπῆρξε μαχρά. Πολλάκις δὲ προσηλύσσου τὰ βλέμματά της ἐπὶ τῆς μικρᾶς κλίνης, ἐφ' ἣς ἔκειτο ἡ Μαρκέλλα ἀναπαύουσα τὸ ωχόδον της πρόσωπουν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλάου, κάτισχυσ καὶ καταπεπονημένη μετὰ σφοδρὸν πυρετόν, πολλάκις, λέγω, ἡ κυρία Ἐρμίνη εἴπε καὶ ἐσυτήν ὅτι μάτην ἡγωνίζετο. 'Η γηραιὰ κόρη δὲν ἔκλαυσε, διότι ἀπὸ πολλῶν ἡδη ἔτῶν τοσάκις είχεν αἰσθανθῆ ὑγραινομένους τοὺς ὄφθαλμούς της ἀναγινώσκουσα τὴν διήγησιν δεινῶν ἀνυπόρκτων, ὡστε νῦν ἔθεωρει τὰ εὔκολα ἔκεινα δάκρυα πολὺ δυσανάλυγα καὶ ἀνεπάρκῃ πρὸς τὴν παρούσαν ἀληθινὴν θλῖψιν.

Ἄλλα τίνος ἔνεκα ἡ πρὸς τὸ ἄγγωστον ἔκεινο παιδίον κλίσις της; Τίς ἡδύνατο νὰ εἴπῃ τὴν αἰτίαν τῆς κλίσεως ταύτης; "Ισως ἡτο ἡ πρὸς τὴν ἀγαθότητα τῆς κυρίας Ἐρμίνης ἀφελής πίστις τῆς Μαρκέλλας; Ισως τὸ κίσθημα ὥπερ ἡ κυρία

Ἐρμίνη ἔξέφρασε πρὸς τὴν κυρά Ζαλίνην, ὅτι δῆλα δὴ μέχρι τοῦδε ζῶσσα ἀσκόπως, οὐτως εἰπεῖν, εὑρεν ἡδη ἐνασχόλησιν τοῦ βίου της ψοτοῦτον εὐγενῆ καὶ ἀξιοσέβαστον; 'Αλλ' οὐδὲ δήποτε ἡτο ἡ αἵτια, ἡ κυρία Ἐρμίνη ἔμενε παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τῆς μικρᾶς κλίνης ἥμεραν καὶ νύκτα, οὐδόλως παρατηροῦσα ὅτι οἱ ὄφθαλμοὶ τῆς ἥσαν καταπεπονημένοι καὶ ὑσιδέρες βαθεῖαι ἔχαράχθησαν ἐπὶ τῶν ισχνῶν ἡδη παρειών της. Παρέμεινε δὲ ἐκεὶ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἥν ὁ ἱατρός της εἴπε:

— Ή μικρὰ ἐσώθησαν ώς να . . . αὕτη καὶ

'Εσώθη! 'Αληθῶς. 'Αλλὰ ποσῶν ἔτι φροντίδων καὶ μεριμῶν ἔχρηξεν ἡ μικρά, ἵνα βαθυτὸν ἀναζωγονηθῇ ἡ ἐν αὐτῇ λαμπάς τῆς ζωῆς ἡ τόσοῦτον ἀσθενής, ἡν ἔτρεμον μὴ αἰώνης ἴωσι σθενυμένην! 'Η μακρὰ ἀνάρρωσις ἥτις ἐφάλνετο εἰς αὐτὸν ἀτελεύτητος, ἀπέρου χαρᾶς ἐγένετο αἵτια εἰς τὸ κοράσιον καὶ εἰς τὴν προστάτιδά του, τὰ νήστιμα, λέγω, ροφήματα, τὰ ποτήρια εὐώδους σιροπίου, τὸ πρῶτον βραστόν φόν. . .

"Ολην τὴν ποικίλην ταύτην χαράν ἐγκωρίσατε, ω μητέρες, τὴν χαρὰν τὴν παρακολουθοῦσαν τὸ πρῶτον φόν. ἰδού τὰ δύο λεπτὰ ἐπιμήκη τεμάχια τοῦ ἄρτου ἔτοιμα, ἰδού τὸ φόν, καλόν, λευκόν, νωπόν καὶ δρεκτικόν δύον τὸ δυνατόν. Οἱ ὄφθαλμοι τοῦ παιδίου λαμπουσιν, αἱ ἴσχναι χειρίσιμονται τρέμουσαι ἐκ τῆς πολλῆς προθυμίας. . . Ολίγον ἄλας . . . καὶ τὸ μικρὸν κοχλιάριον περιστρέφεται ἐν τῷ φόν μετὰ κινήσεως ἐμψαίνουσης ἡδονήν λαίμαργον. Τί καλὸν ἐπου είνε τὸ πρῶτον φόν! Δὲν είνε δυνατὸν νὰ φάγῃ ἄλλο ἔν!

"Οχι, ἡ ἱατρὸς τὸ ἀπηγόρευσεν. 'Αλλὰ πρὸς ἀποζημίωσιν ἰδού ἐν κοχλιάριον τρεμούλας, ἡ δόπια τρέμει ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐκ πορτελάγης πινακίου, ἐν δακτυλάκι χρασὶ μὲ ὀλίγον χλιαρὸν ὕδωρ, καὶ ἡ μικρὰ ἀσθενής εὐαρέστως πλαγιάζει ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, εὐφροσύνως μειδιῶσα μειδίαμα εὐδαίμονος παιδίου.

— Πότε θά μου ξαναδώσουν;

"Αμα κορεσθεὶς ὁ μικρὸς στόμαχος μεριμνᾷ περὶ τοῦ προσεχοῦ δείπνου.

— "Ω! τὴν λαίμαργον!

'Άλλα τὰ χειλή τὰ μειδιῶντα, οἱ ὄφθαλμοι οἱ μέστοι τρυφερότητος διαφεύδουσι τὸ βαρύ τοῦτο ἐπίθετον. Καὶ τὸ παιδίον γελᾷ, προκαλοῦν διά τε τοῦ βλέμματος καὶ τοῦ νεύματος τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἐπιτιθέμενον φιλάκι.

Η κυρία Ἐρμίνη ἔλαβε γνώσιν τῆς ποικιλάτατης ταύτης χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. Τὴν καρδιάν πεπληρωμένη αἰσθημάτων ἀρρήτων ἐπεδόθη ἀτμένως εἰς μακρὰς προσευχάς. Εύρισκουσα τὸ πρῶτον ἡδη ἐν τῷ βίῳ της πάντας τοὺς ἔτοιμους τύπους τῶν ιερῶν βιβλίων τῆς δυνισχύρουστείς τὸ νὰ ἔρμηνεστωσι ὅλην τὴν ὄρμην τῆς ψυχῆς της, ἀνεκήτητεν ἐν τῇ ἀπλῇ καρδίᾳ τῆς καὶ οὐδὲν

ἄλλο πρᾶγμα ἡδύγηθη γὰ τὸ εὔρη τὸ μεγίστην διάχυσιν χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης.

Καὶ ἡ Μαρκέλλα ἡγέρθη τῆς κλίνης! Ἐπῆλθεν ἡμέρα, γλυκυτάτη ἡμέρα τοῦ χλιαροῦ φθινοπώρου, καθ' ἣν τὸ παράθυρον κεχρυσωμένον ὑπὸ ὄχρας ἡλιακῆς ἀκτῖνος ἀνεψχθη δρθάνοικτον, ἵνα φανῆ δικαγοῦσι οὐράνος, καὶ τὸ γλυκὺ φῶς κταέκλυσε τοὺς κροτάφους τῆς μικρᾶς ἀσθενοῦς, ὃν αἱ ὑποκύανοι φλέβες διέγραφον τὸ λεπτὸν αὐτῶν δίκτυον, κατέκλυσε τοὺς μεγάλους ὄφθαλμοὺς χρῶμα ἔχοντας λεπτοκαρύου, οἵτινες ἐκλείσθησαν ἐπὶ διαλειμμάτων ὑπὸ τῆς ἄγαν κακηῆς λάμψεως, κατέκλυσαν τὸ ὄπωχρα κείλη τῆς, ἀτινά ἐν τούτοις ἡρχίσαν νὰ γίνωνται φόδοσαφη· Ἡ Μαρκέλλα περιεπάτησεν ἐν τῷ δωματίῳ κρατουμένῃ ἀπὸ τῶν ἐπίπλων διὰ τῶν δύο χειρῶν ἐπειδὴ δὲ δὲν ἦθελε νὰ τὴν ὑποθαστάσῃ ἄλλος τις, ἡ καρδία τῆς ἐπαλλελεῖ σχυρῶς, εἶχε τὸ στόμα ἡμιάνοικτον ἵνα ἀναπνέῃ καὶ μειδιά ταυτοχρόνως, ἐνῷ ἡ κυρία Ἐρμίνη πάρηκολοῦθε ἀνησυχοῦσα, ἔχουσα ἡπλωμένους τοὺς βραχίονας ἵνα την περιλάθη, ἀγαλλομένη καὶ σεμνομένη διότι ἔβλεπε βαδίζον τὸ παιδίον ἔκεινο, οὐτίγος δὲν ἤτο μὲν μήτηρ, ἀλλ' ὅπερ ὥφειλε γόμως εἰς αὐτὴν τὸ ζῆν.

Ἡμέραν τινὰ ὀρχομένου τοῦ χειμῶνος, ὅτε τὰ φύλλα τῶν δένδρων εἶχον ἥδη καταπέσθη, ἡ κυρία Φαβροῦ καὶ ἡ κόρη τῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς χωρίας Ἐρμίνης καὶ ἐδέχθησαν ὑπὸ τῆς Μαρκέλλας, ἡτις ἀδιαλείπτως τας ἀνέζητε. Ἡ καρδία τῆς μικρᾶς κόρης εἶχε λησμονήση τὰ τραύματα, καὶ μόνας τὰς εὐεργεσίας ἐνεθυμεῖτο.

Αἱ δύο γυναῖκες κατεθορυβήθησαν ὅλιγον, βλέπουσαι ἔαυτάς πρὸ τῆς ὄρφαγῆς· λίαν ὑψηλὴ ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν τῆς, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐνεκά τῆς ἰσχύοτητος τῶν χαρακτήρων τῆς καὶ τοῦ καλαμώδους σώματός της, ἐνδεδυμένη λευκὸν κατωνίτην ἐκ φλανέλλας κυαγῆς ἀπλούστατον μέν, ἀλλὰ κομφότατα καὶ μετὰ πολλῆς φλοκαλίας κεκομμένογ, ἡ Μαρκέλλα οὐδὲν κοιτάνει εἴχε πλέον πρὸς τὸ παιδίον, ὅπερ ἔπλυνε τὰς πλάκας τοῦ μαγειρέον τοῦ γνωστοῦ καταστήματος. Ἡ εὐγένεια ἡν εἶχε κληρονομήση παρὰ τῆς μητρός της, ἐξεδόλοῦτο καὶ ἔγινετο πάλιγ καταφανῆς ἥδη, ὅτε συνέζη μετ' ἀνθρώπων ἔχόντων ἀγωγῆν σύμφωνον πρὸς τὴν φύσιν αὐτῆς. Αἱ ἐρυθραὶ μὲν ἀλλὰ λεπτοφυέσταται χειρες, τὸ ἀπαλὸν δέρμα τῆς ἀναρρωνυούσης μικρᾶς, ἡ ἀβρότης τοῦ ἥθους ἡτις κατὰ τὰς σημειριγὰς ἴδεας εἶνε ἐκ τῶν μεγίστων προσόγνων τῆς κομψότητος, πάντα ταῦτα ἐξέπληγτον τὰς κυρίας Φαβροῦ, μητέρα καὶ κόρην, αἵτινες ἥσθανοντο τρόμον τινά, ἐνθυμούμεναι πῶς προστηνέχθησαν πρὸς τὸ ἀπολωλός παιδίον. Τότε πρῶτον ἡ μήτηρ τῆς Λουίζης διενοήθη ὅτι ἡ Μαρκέλλα ἥδυνατο κάλλιστα νὰ εἶνε τέκνον οἰκογενείας ἀγηκούσης εἰς πολὺ ἀνωτέραν κοινωνικὴν βαθμίδα, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἐργατικὴν πάξιν, ὡς εἶχον κρίνη

ἐγένετο ἐκ τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς εὐτελείας τῶν ἐνδυμάτων τῆς Μαρίας Μονφόρτ. Ἡ δυσταρέστησης ἡτις ἀπὸ τῆς φυγῆς τῆς Μαρκέλλας συνεταράσσετο ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της, ἐξεδηλώθη τέλος διὰ τραχείας ἐκφράστεως.

Τώρα ἐνοῦσθε, εἴπε μετὰ τοὺς πρώτους ἀσπασμούς καὶ τὰς πρώτας περιπτύξεις, γιατὶ θέλεις νὰ μένης ἐδῶ. Ἐδῶ κάθεται μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, ἐγὼ δταν εἶσαι μὲ ἀνθρώπους πτωχούς σὰν καὶ μᾶς, πρέπει νὰ δουλεύῃς.

Δάκρυ ἀνέβλισεν ἀπὸ τῶν βλεφάρων τῆς Μαρκέλλας, διότι οὐχὶ βεβαίως ἵνα ἀκούσῃ τοιούτους λόγους ἐπεθύμησε νὰ τοῦ τὴν εὐεργέτιδα της! Αμηχανοῦσα ἀπέβλεψε πρὸς τὴν θύραν ἥν ἐκλειστὸν ἔκεινην τὴν στιγμὴν ἡ κυρία Ἐρμίνη, ἡ ἐξαίρετος ἀμπτη γυνή, ἡτις ἔκρινε δτι θὰ ἥτο μᾶλλον ἀδρόφρον νὰ μὴ εἶνε παροῦσα ἐν τῇ συγνεύει ταύτῃ.

Γιατὶ μού το λέτε αὐτό; εἴπεν ἵκετευτικῶς χειρονομούσα. Τὸ ἔρετε πολὺ καλά, κυρία, δτι σας ἀγαποῦσα πάντοτε πολύ, καὶ σας ἀγαπῶ ἀκριβή μὲ δλη μου τὴν καρδία.

Ἡ κυρία Φαβροῦ ἐσιώπα, διότι, ως πάντες οἱ δύστροποι ἀνθρώποι, βαρέως μάλιστα ἔφερε τὴν πικρὰν ἀλήθειαν.

— "Ἄς εἶνε! εἴπε τέλος μετὰ χειρονομίας ἀποτρεπούσης ἄπαξ διὰ παντὸς πάνιος της ἥδυνατο ἡ Μαρκέλλα νά τη εἰπῃ, ἐβαρέθηκες ποὺς παληρούς σου προστάτας, εύρηκες ἄλλους, πάσι καλά. Κύττας μόνο νὰ μείνης μαζί τους πολὺν καρδία καὶ « τὰ μάτια σου τέσσερα » νὰ μήν τους κάνης τὰ ἴδια, σὰν καὶ μᾶς. Τάκουσες;

Ἡ Μαρκέλλα ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν οὐδὲν ἔχουσα νὰ εἴπῃ, διότι ἡ βραχεῖα ὀκταέτις πειρά της δὲν ἐπήρκει εἰς τὴν εύρεσιν ἐπιχειρημάτων ἐναντίον δολίου ἀντιπάλου.

Ἡ Λουίζα παρεμβαίνουσα εἴπε πρὸς τὴν Μαρκέλλαν:

— "Ἔχεις ώραῖα φορέματα. Θὰ πᾶς ἐσωτερικὴ τώρα.

— "Οχι, ἀπεκρίθη ἡ κορασίς, θὰ μείνω με τὴν κυρίαν Ἐρμίνην. "Οταν δυγαμώσω βλέπομε.

— Θὰ μάθης πιάνο; ἡρώτησεν ἡ Λουίζα, ἡς τὸ κλειδοκυμβαλον ἤτο τὸ μόνον ὄνειρον τὸ οὐδέποτε, φεύ! ἐκπληρωθέν.

— Δὲν εἴξέρω. "Ο τι πῆ ἡ κυρία Ἐρμίνη. Εγὼ θὰ εἴχα καλλίτερα! . . .

— "Α! βέβαια είναι καλλίτερα παρὰ πλήνης πιάτα, μόνο ποὺ δὲν εἶναι τόσον χρήσιμον. Ἐπλίζω δμως δτι ἡ κυρία Ἐρμίνη θὰ σου ἐξασφαλίσῃ ἔνα καλὸ εἰσόδημα διὰ νὰ μὴ εύρεθης ἐπειτα στενοχωρημένη καὶ νὰ ἔχῃς γὰ τὸ ζῆστης! Προσπάθησε νὰ ἀκούῃς τὴν κυρίαν Ἐρμίνην περιστότερον ἀπὸ μᾶς, διότι ἀν την ἀσθησης καὶ φύγης, θὰ χάστης καὶ θὰ χάστης. Δὲν εἴναι εύκολο νὰ βρίσκη κανεὶς ἀνθρώπους προθύμους νὰ του ἀ-

νοίγουν διαν κτύπαι τὴν νύκτα τὴν θύρα τους. Δέν θά σου τύχῃ δυό φορές αὐτή ή εύτυχία;

— Λουίζα, εἶπεν ἡ σύζυγος ἡ Μαρκέλλα, μὲ πειράζεις πολύ, μὲ ἐγώ σε ἀγαπώ πολὺ.

‘Η κυρία Φαβροῦ ἥγερθη λέγουσα;

— Τὸ λοιπόν, ἔχει γειά. Δὲ θὰ βρῆς κατρό, πιστεύω, ώλε ἔλθης γά μας ιδής, καὶ μεῖς δὲ θὰ ἔχανθρωμε...

— Γιατί; Ἡρώτησε μετ’ ἀθφότητος ἡ Μαρκέλλα.

— Τί νὰ κάμω; Ἐγὼ ἔδωκα τὴν κυρία Ἐρμίνη δια χαρτιά εἰχα φυλαγμένα γιὰ σένα. Δέν είναι πολλὰ καὶ δὲ θὰ μάθης ἀπ’ αὐτὰ πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ ἔπεισθη αὐτὰ εἴγε δόλα ὅσα ἔχεις, πρέπει νὰ τα φυλαξέης. Τὰ δόλα σου δέν τα χρειάζεσαι τώρα, σουδώσαν ἀλλά, θὰ τα δώσω σὲ καμιά ζητιάνα.

— Η Μαρκέλλα ἥσθαγη τὸν λόγον τοῦτον εἰσδύταντα εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὡς αἰχμήν μαχαιρίου.

— Χαῖρε, εἶπεν ἡ Λουίζα διὰ τῆς ὑποστρύψου φωνῆς της. Καλοπέργα καὶ διπλεῖδάς είσαι, κορίτσι μου.

Καὶ κύψαται πρὸς τὸ παιδίον ἡ σπασθησαν τὴν παρείαν του ἀσπασμὸν τελείου ἀποχωρισμοῦ. Ο ἐπίσημος οὗτος ἀσπασμὸς ἔνεκολαφή ἐπὶ τῆς παρειᾶς τῆς Μαρκέλλας ὡς ὑδρίες, καὶ δὲ ἀπέμεινε μόνη, ἔσπευσε διὰ τῆς χειρίδος τῆς νὰ τὸν ἔξαλεψῃ.

— Λοιπόν! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρμίνη εἰτεροχομένη, ἀρ' οὐ προέπειψε τὰς δύο κυρίας καὶ τὰς ὑπεχρέωσε μετὰ πολλῆς ἀγάπης νὰ ἔπινέλθωστ.

— Σεῖς εἰσὶς καλή! ἀνεφώνησεν ἡ Μαρκέλλα δακρυρροοῦσα καὶ ὄρμωσα νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν νέαν της φίλην.

“Οτε δὲ ἡ Τριανταφυλλιά, ὥρθια καὶ εὐθυτενῆς ὡς σῦλος, ἔκλεισε τὴν κιγκλιδωτὴν τοῦ κηπαρίου θύραν ἔξακοντίζουσα λοξὸν βλέμμα κατὰ τῶν δύο ἀπερχομένων γυναικῶν, αἵτις σταθεῖσαι παρετήρησαν τὴν μικρὰν κατοικίαν, ἵς τὸ μὲν ἰσόγειον δὲν ἔφαίνετο καλῶς, φραστόμενον ὑπὸ τῆς κλεισθείσης θύρας, ἀλλὰ τὰ δωμάτια τῆς δευτέρας ὁροφῆς κεκοσμημένα διὰ λευκῶν παραπέτασμάτων ἐνέφαινον εὐεξίαν καὶ πλούτον.

— Νά που ὑπάρχουν καὶ τυχεροὶ ἄνθρωποι! εἶπε ξηρῶς ἡ Λουίζα.

— Ἀχριστή! ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Φαβροῦ ἀναζητοῦσα τὸ μαντλίδιον της. Ἀχριστή! σκληρόκαρδο!

Καὶ κατελήφθη ὑπὸ κλαυθμῶν, ἐν φῇ ἡ κόρη της ἔνευεν εἰς τὸ λεωφορεῖον νὰ σταθῇ.

Η ΜΑΝΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

Παρ' ἡμῖν ἡ συλλογὴ γραμματοσήμων θεωρεῖται ἔργον ἐντελῶς παιδικόν, καὶ οἱ συλλέκται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν εἰναι νήπια, παιδάρια, κορασίδες, σπουδίων νεανίδες καὶ νεανίσκοι ἀμύστακες ἔστι. Ἐκ τῶν μεγάλων τις καταδέχεται ποτε νὰ καταγαλῶσῃ χρόνον καὶ χρῆμα πρὸς συλλογὴν καὶ τακτοποίησιν μικρῶν λιθογραφημένων χαρτίων;

Ναί, δὲν λέγω, πολλάκις συμβαίνει γὰ σᾶς ἀναπτάσῃ σοβαρός τις κύριος τὸν φάκελλον ἐπιστολῆς ἵνα περικύψῃ τὰ ἐπὶ αὐτοῦ γραμματόσημα, καὶ κυρίως τις σεβασμίᾳ θὰ σᾶς παρακαλέσῃ ἵσως νὰ νηστεύῃς σᾶς σᾶς τύχως τοιαῦτα, ἀλλὰ βεβαίως οὔτε ἡ μὲν οὔτε δὲ τὸ θέλουσι δι' ἑαυτούς, ἀλλὰ διὰ τὸν οὕτον των, διὰ μικράγχινα ἀνέψιλαν ἢ διὰ γνωρίμα παιδία, τὰ δρούσα τοὺς ἐφορτωθηκαν ἵνα τοὺς μαζεύσουν.

“Ωστε ἡ ἐργασία αὕτη ἐκτελουμένη ὑπὸ παιδῶν τυχαίων, ἀτέχνως, ἀνευ συστήματος, ἀλλὰ ἀπλῶς καὶ μόνον κατ' ἀμοιβαῖς μίμησην καὶ χάριν παιδίας, σύδεμίαν ἀξίαν, οὐδὲ σπουδαιότητα ἔχει. Οἱ μικροὶ συλλέκται κατασκευάζουσιν ὅλιγοτελείδα τετράδια ἐκ λευκοῦ χάρτου, ἐπιγράφουσιν ἐν ἔκαστη σελίδῃ ἀνορθογράφως ἐνίστε τὸ ὄνομα ἐνὸς Κράτους, κολλῶσι δὲ κάτωθι διὰ λιπαροῦ ἐπαλείρουτες κόμμεος τὰ γραμματόσημα, ὅσα ἀνήκουσιν ἡ νομίζουσιν ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὰ ταχυδρομεῖα του Κράτους τούτου.

Οἱ δὲ τοόποι, δι' ὧν πορίζονται διάφορα εἰδή πρὸς πλούτισμὸν τῆς συλλογῆς των εἰναι παικίους, ἡ ἀνταλλάσσουσιν ἐν τῷ σχολείῳ μετὰ τῶν συμμαθητῶν τὸ διπλᾶ γραμματόσημα, μὲ κίνδυνον τιμωρίας καὶ κατασχέσεως τῶν συναλλαγμάτων ἀν φωραθῶσιν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ἡ ἀγοράζουσι διὰ τῶν δεκαλέπτων, ἀτινα χορηγεῖ ἡ μητρικὴ στοργή, ὑπὸ τίνος καταστήματος ἐν φπωλοῦνται σειραὶ γραμματοσήμων, ἡ τέλος συλλέγουσιν ἀπὸ συγγενῶν καὶ φίλων, οἵτινες ἔχουσιν ἀλληλογραφίας μετὰ τοῦ ἔξωτερού. “Οταν δὲ ἡ συλλογὴ ὑπερβῇ τῶν δευτέρων ἐκατοντάδος, τότε ἀρχίζουν αἱ ἀξιώτεις ἔνὸς Album διὰ τὰ γραμματόσημα, αὖξανουσι τὸνέν, ἔως διου τέλος ὃ ἀγαθός ἄγιος Βαστίλειος εἰσακούσας τὴν αἴτησιν ἀποστέλλει διὰ μέσου πάππου τινὸς ἡ θείας τὸ ποθούμενον χρυσόδετον λεύκωμα.

Τότε ἀρχεται ἡ ἐν τῷ νέῳ βιβλίῳ μετακομιδὴ τῶν γραμματοσήμων τῇ ἐπιστασίᾳ καὶ τίνος μεγαλητέρου, διότι ἀπαιτεῖ ὑπομονὴν καὶ προσοχήν, προσδύντα κριστα παιδικά. Τὰ γραμματόσημα ἀποκοπτόμενα ἀπὸ τῶν σελίδων τοῦ παλαιοῦ τετραδίου τίθενται ἐν τῷ θάδαι τὸν ἀποκολληθῆ ὃ ἐπ' αὐτῶν χάρτης καὶ ἀφοῦ διαγνωσθῶσι κατατάσσονται ἐν ταῖς σελίσι τοῦ λευκώματος κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀναγεγραμμένας δόηγίας. Ἐν τοῖς τελειοτέροις παριστοῦσι λευκώματι τοῦ ἔκδότου